

zamítl. **D ů v o d y:** Co se týká příslušnosti soudu pro povolení exekuce, je rekursní soud toho názoru, že soud je příslušným pro povolení exekuce za účelem vydobytí náboženské daně židovské. Jest sice pravdou, že § 22 zákona ze dne 21. března 1890, čís. 57 ř. zák., připouští jen politickou exekuci, avšak nutno uvážit, že § 1 čís. 13 ex. ř., jakožto zákon pozdější, ustanovení to změnil a za exekuční titul uznal veškeré příkazy platební a výkazy nedoplateků o daních přímých a poplatecích, jakož i o přírážkách zemských, okresních a obecních, vyhotovené a vykonatelné podle předpisů o tom platných. Za exekuční titul v tomto smyslu nutno považovati platební příkazy a výkazy nedoplateků židovské náboženské obce, neboť náboženská společnost jest veřejnoprávní korporací, z čehož vyplývá, že poplatkům jejím jest přiznati povahu veřejné dávky. K vymáhání těchto dávek jsou příslušnými soudy tím více, když článkem III. uvoz. zák. k ex. ř. zůstaly v platnosti dosavadní předpisy o vydobývání daní a jiných dávek k účelům veřejným i jiných povinností, které dani co do dobývání jsou zákonem postaveny na roveň a žádný z nich vymáhání dlužných dávek soudní exekucí nezbraňuje a dle § 4 a 7 příl. k dvor. dek. ze dne 10. února 1832, čís. 2548 sb. zák. se politické správě na vůli ponechává, rozhodnouti se pro exekuci soudní nebo politickou. Naproti tomu nutno však řešiti otázku, byl-li výkaz o nedoplatecích anebo platební příkaz vyhotoven ve formě, jak ji § 1 čís. 13 ex. ř. na myslí má. K tomu jest soud dle výslovného znění tohoto zákonného ustanovení oprávněn (nach den darüber bestehenden Vorschriften), vymáhající věřitel je dle § 55 odstavec druhý ex. ř. povinen svá tvrzení, v podání uvedená, prokázati, a je dle § 54 odstavec první ex. ř. přílohami doložiti, a exekuční soud jest oprávněn vyzvati ho k předložení potřebných listin. Vymáhající věřitel však nepředložil ani platebního rozkazu, ani výkazu o nedoplatecích, nýbrž podal prostě exekuční žádost, za kterou přípis židovské náboženské obce a přípis politické okresní správy považovati dlužno a nestačí pouhá doložka vykonatelnosti politické okresní správy. Exekuční soud byl tudíž povinen buď vymáhající věřitelku k předložení listiny, exekuční titul tvořící vyzvati (§§ 78 ex. ř. a 84 c. ř. s.), nebo žádost zamítnouti. Poněvadž listina předložena nebyla a rekursní soud jako soud přezkoumávající děi v době podání žádosti nemá možnosti, by v tomto směru zjednal nápravu, bylo napadené usnesení změnit.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dle § 1 čís. 13 ex. ř. byly v příčině dávek, pod předpis ten spadajících, uznány za exekuční tituly platební rozkazy a výkazy o nedoplatecích, vykonatelné dle platných předpisů. Exekuční titul jest základem exekuce, její oprávněnost může býti posuzována jen dle o b s a h u exekučního titulu, a musí proto exekuční titul býti zpravidla předložen, což platí i v případech, v nichž nalézají se ve spisech toliko povolovací záznam (§ 54 ex. ř.). Tomu nebylo v daném případě vyhověno, zejména nebyl předložen exekuční titul, vyhovující f o r m á l n í m u předpisu § 1 čís. 13 ex. ř.

Čís. 1035.

Zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., o zajištění půdy drobným pachtýřům.

Ustanovení § 1, odstavec pátý, týká se též ovocných zahrad polních, převládá-li za pravidelných poměrů užitek z ovoce nad užitek z obdělávání půdy.

(Rozh. ze dne 2. května 1921, R I 457/21. — Toto rozhodnutí přijato plenným usnesením ze dne 2. května 1921, čís. pres 410/21.)

Soud první stolice přiznal pachtýřům požadovací nárok ku pozemkům, na nichž bylo pěstováno též ovocné stromy. Rekursní soud zrušil usnesení prvního soudu a nařídil mu, by řízení znovu provedl a pak rozhodl. Důvody: Stěžovatel napadá usnesení soudu prvního proto, že požadované pozemky jsou ve skutečnosti plnými zahradami, jsouce osázeny ovocným stromovím, z něhož užitek bře majitel, který pěstuje toto ovocnářství ve své režii a také považuje toto ovocnářství za hlavní výnos pozemků, kdežto výtěžek zemědělský, z rolnického obdělávání plynoucí, jest pro něho věcí podřadnou, vedlejší, pročez i pozemky ony, pokud se týče hospodářské úrody, v pacht dal. Ježto prý zde nejde o pacht dle zák. cit., nemohou pozemky ty drobnými pachtýři požadovány býti. Nutno především řešiti otázku, zdali námitka tato s ohledem na zjištěné okolnosti nalézá opory v zákonu o drobných pachtýřích. Zákon prováděje tuto pozemkovou reformu, měl na zřeteli především tu okolnost, že vlastník pozemku tím, že pozemek dle jeho povahy hospodářské neobdělává, ztrácí se svého vlastnictví ve prospěch toho, kdo po dobu zákonnou pozemek má v pachtu a jej hospodářsky obdělává a z výnosu jeho sebe a svou rodinu vyživuje. Z toho patrno, což i § 1 odstavec pátý jasně dává na jevo, že se vyžaduje, by pozemek celý neb aspoň pokud se týče hlavního výtěžku z něho dán byl do pachtu. Co považovati jest za hlavní a vedlejší užitek pozemků požadovaných, lze posouditi dle skutkových okolností, které v každém případě bezpečně a úplně jest zjistiti. Hledě ku stěžejní zásadě práva vlastnického, uvedené v § 354 obč. zák., nutno v tomto případě prohlásiti, že v první řadě záležitosti bude na vlastníku, by on určil, co považuje za hlavní a co za vedlejší výnos pozemků požadovaných; ovšem jedině toto určení jest přípustným pouze potud, pokud skutečnosti na jisto postavené neprokáží, že vlastník požadovaného pozemku určuje hlavní výtěžek, jednal proti zákonu o drobných pachtýřích za tím účelem, aby účinky jeho zmařil. Pro posouzení věci samé tvoří podklad v případě, o nějž jde, pouze tvrzení vlastníka pozemku a neúplný znalecký posudek. Soudce první ve směru tom nepředsevzal zvláštního zjištění, spokojiv se pouze místním ohledáním, na základě něhož pak znalci podali posudek. Posudek ten však, nemaje podkladu skutkového, nemůže sloužiti za základ rozhodnutí. Pokud se týče formální stránky, není ze spisu vůbec patrno, zdali znalci, kteří ku jednání byli přivzati, jsou dle § 17 odstavec první požad. zák. znalci, jmenovanými ministerstvem zemědělství v souhlase s ministerstvem spravedlnosti. Zákon v cit. § předpisuje, aby pouze takoví znalci, kteří podmínkám shora uvedeným odpovídají, přivzati byli. Nestačí tudíž přibrati znalce, kteří pro všechny případy nebo pro jednotlivé případy soudem samým jsou ustanoveni. Pokud se týče věci samé, nutno v předběžném řízení prve než podán bude konečný posudek znalce, zjistiti, zdali požadované pozemky tvoří hospodářský celek, který jest, jak majitelem tvrzeno, polním sadem, v němž

ovocnictví jest soustavně hospodářsky pěstováno, jakým způsobem se to děje, kdy pozemky ty původnímu svému určení byly odňaty a kdy byly proměněny v zahradu. Jaký roční výnos po dobu od 1. října 1901 až do vydání zákona vydávaly z plodin hospodářských, z ovocnictví, jaký druh ovoce a jaké polní plodiny na nich jsou pěstovány a zdali s ohledem na místní poměry hospodářské lze na nich se zdarem veškeré plodiny pěstovati, zdali a jak dalece pěstování ovocnictví má vliv na úrodu polních plodin nebo naopak. Konečně nutno vzíti zřetel na veškeré okolnosti, které ve směru tom za šetření vyjdou na jevo a které pro posouzení věci rozhodnými se objeví. Tyto veškeré okolnosti jest především zjištění, znal-cum sděliti a pak teprve budou moci znalci podati posudek.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu — mimo jiné z těchto

důvodů:

V § 1 odstavec pátý zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., stanoví se všeobecná zásada, že za pacht ve smyslu tohoto zákona se nepokládá, týče-li se právo pachtýřovo toliko vedlejších užitku pozemku. Jako příklad vedlejších užitku uvádí se tamže při zahradách tráva. Název, jako by se toto ustanovení zákona týkalo pouze zahrad domovních, ne však polních zahrad, nemá v zákoně žádné opory. Vždyť i při takových zahradách může tu býti dvojí užitok, totiž užitok hlavní ze zahradnictví, a užitok jiný, vedlejší (ku příkladu i zde travní). Stejně může tomu býti při polních ovocných zahradách, t. j. při takových pozemcích, na kterých jsou založeny ovocné sady a které jsou hlavně věnovány pěstování ovoce, jichž půda však, aby neležela ladem, užívána jest zároveň k účelům zemědělským a to buďto vlastníkem samým nebo pachtýřem, jemuž půda přenechána k účelům zemědělským. Převládá-li zde za pravidelných poměrů užitok z ovoce, a je-li užitok zemědělský hospodářsky méně cenným, pouze podružným a vedlejším, na němž vlastníkově valně nezáleží, a jehož by se tento snad dokonce vzdal, kdyby měl voliti mezi ním a užitkem z ovoce, — dlužno pokládati pozemky takové za pozemky, které dle § 1 odstavec pátý zákona výše dotčeného nepodléhají výkupu drobným pachtýři. Správně uvedl soud rekursní, že závisí v tom kterém případě na posouzení skutkových okolností, co jest považovati za užitok hlavní a co za užitok vedlejší. Poněvadž tu pak jde o otázku vyžadující znalostí odborných, nutno v takových případech po zjištění skutkových okolností v té příčině rozhodných vyslechnouti osoby znalecké.

Čís. 1036.

Na »přednostní odkaz« (§ 758 obč. zák.) dlužno použití veškerých ustanovení o odkazu.

(Rozh. ze dne 3. května 1921, R I 431/21.)

Zůstavitel zemřel dne 25. července 1919 bez zanechání posledního pořízení. K pozůstalosti přihlásila se jeho manželka a sourozenci. Manželka zemřela dne 11. července 1920 dříve, než-li byla pozůstalost odevzdána a bratr její jakožto její zákonný dědic požadoval z pozůstalosti po před-